

5.7. Натура шаклларининг амалий тасвири

Назария қанчалик чуқур ўрганилмасин, санъатнинг ҳар қандай турида маҳорат кўплаб, доимий машқлар натижасида эгалланади. Бадий таълимнинг назариясини билиш билангина қўл маҳоратини ошириш, кўзни тарбиялаш, ёруғлик ва рангни нозик мутаносиблиги, мувофиқлигини кўра олиш мумкин эмас. Буларнинг барчасига рассом амалий машқлар ёрдамида эришади.

Маҳоратнинг амалий кўникмаларини эгаллашдан ташқари тасвирий кузатувчанликни ривожлантириш ва доимий изланиш одатини ҳосил қилиш бадий таълимнинг вазифаларидан бири ҳисобланади. Фақат қисқа муддатли этюдларни доимо чизиш билан маҳоратли ва кузатувчанлик қобилиятига эга бўлиш мумкин. Натурадан доимий ишлаш ҳам бўлажак ижодкорни тарбиялаш омили ҳисобланади.

Чизматасвир ва рангтасвир бўйича амалий топшириқлар кўпинча кетма-кет бажарилмайди. Талаба бир топшириқни бажармай, бошқасига уринади. Бундай қилиш мумкин эмас. Вазифа амалда бажарилмаса, уни ҳар қандай оғзаки талқини натижа бермайди. Доимий машқ қилиш, такрорлаш натижасидагина муваффақиятга эришиш мумкин.

Аввалги бобда рангтасвир таълимининг назарий асослари ҳақида гап юритилган эди. Назарий билимларни мустаҳкамлаш, рангтасвир маҳоратини эгаллаш, барча бўёқлар билан муваффақиятли ишлай олиш учун аниқ мисолларга мурожаат этиш зарур бўлади.

Натура устида узоқ муддатли амалий машқларга ўтишдан аввал қуйидагиларни бажариш лозим: 1) натурада ранг муносабатлари белгиланадиган хусусиятлар билан танишиш; 2) натуранинг асосий ранг муносабатларини беришда қисқа муддатли этюдлар бажариш. Бу машқлар ёш рассомни моҳир рангтасвирчи бўлишга олиб келиши мумкин.